

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Leto IV - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din

TRST petek, 9. januarja 1948

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale

Štev. 792

VSI ARETIRANI PARTIZANI NA SVOBODI

Nova zmaga demokratičnih množic

Naklepi imperialistov, da bi partizane izolirali od ljudstva, so naleteli na njegov takojšen in najodločnejši odpor in bedno propadli - Popoln uspeh protestne stavke

Dolgo je trajala metodna gonja proti partizanom in imperialisti ter njihovi tukajšnji služabniki so bili prepričani, da je prišel čas, da bodo želi sado svoje dolgotrajne in prestrudivane akcije. Kričanje o deporacijah, fojbah, procesih, blatenje ljudske oblasti v jugoslovanske con Tržaškega ozemlja, vse je imelo samo en cilj: ločiti ljudstvo od demokratičnih organizacij, predvsem pa od partizanov. Osvoboditi jih pri ljudstvu, prikazati jih kot navadne morilce in klavce.

Za to gonjo so imeli na razpolago ogromen aparat: politično, časopisje, sodstvo, upravno oblast, radio. In vendarle ni uspeli in njihov udarec je padel v prazno.

Dogodki, ki so se vrstili od nedelje pa vse do sinoči, so ponovno dokazali vsemu svetu, predvsem pa eksponentom svetovnega imperializma na našem ozemlju ter tukajšnji reakciji, kako je vse demokratično ljudstvo nerazdružno povezano z našimi borci za svobodo. Ljudstvo je najjasneje in najodločnejše pokazalo, da ne bo nikoli dovolilo niti najmanjšega poskusa kogar koli, blatiiti partizansko gibanje, še manj pa ločiti ga od partizanov. To so najbolje dokazali predvsem dogodki včerajšnjega dne.

Nekršani poskus, postaviti partizane in s tem vse partizansko gibanje pred sodišče, je izval takojšen in odločen odgovor: delovno ljudstvo se odgovorilo s splošno protestno stavko, s protestnimi resolucijami in z ogromno udeležbo na procesu.

Po drugi strani pa je nedemokratični postopek okupacijske vojske uprave izval v vsem demokratičnem svetu izvor meja Tržaškega ozemlja zgražanje in obsojdo prav v trenutku, ko se beseda Trst zaradi pogajanj o guvernerju vsak dan pojavlja v svetovnem časopisju. Mednarodne sindikalne, ženske in druge demokratične organizacije so pred vsem svetom razkrinkale protiljudske in protidemokratske spletke okupacijske uprave.

Takega odgovora vojaška uprava ni pričakovala niti doma niti v svetu. Zato je bila prisiljena od svojih namenov odstopiti. To nam jasno kaže včerajšnji potek procesa in izjava gen. Gaitherja delegaciji demokratičnih organizacij. Vsi aretirani partizani so bili izpuščeni na svobodo, a obtožnice zaradi nošenja partizanskih uniform so bile sprevle v arhiv. Okupacijska uprava se je morala torej umakniti na vse tri.

Doživela je poraz. Naše demokratične množice s partizani na čelu pa zmago. To je lahko vsakdo pričakoval in zato smo tudi včeraj napovedali. Nagli in odločni odpor, ki so ga nudile demokratične množice, bo tudi v bodoče pravilo, ki bo veljalo proti vsem podobnim poskusom mednarodnega imperializma in tukajšnjih fašistov, ki bi hoteli na podoben način blatiiti partizansko čast, ali kakor koli ovirati pohod demokratičnih sil k dokončni zmagi.

Nov fašistični zakon v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 8. — Parlament je izglasoval zakon, ki razvelja komunistične poselske mandate. Danes je policija sklenila vdreti v tiskarno komunističnega glasila «Tribuna Populara». Ta list je bil pred časom ukinjen. In na mesto tega je izhajal list «Imprensa Populara», ki ga je nocoj pravosodno ministrstvo ukinilo. Dejavci so se polčili; uprli in prišlo je do streljanja, pri čemer je bilo nekaj delavcev ranjenih.

LONDON, 8. — Na tisoče žena iz vse Velike Britanije podpisuje resolucijo, s katero zahtevajo umik britanskih čet iz Palestine. Do sedaj je deset tisoč žena podpisalo resolucijo.

Včerajšnji dan bi moral biti po naklepih vojaške uprave dan obsedbe partizanov in partizanskega gibanja. Toda namesto tega je postal dan ljudskega odpora v obrambi pralžanske časti in je začel s splošno protestno stavko, z zbiranjem ljudstva pred sodno palačo z odhajanjem protestnih delegacij predstavnikov vojaške uprave. Vsi poštenjci demokratijske so včeraj čutili, da morajo storiti vse, da partizanska čast ne bo omadeževana, da mora za vsako ceno preprečiti, da bi bivši zavezniški partizani danes te partizane sodili, kakor so jih sodili doslej samo fašistični in nacistični razbojniki.

In to je ljudstvo tudi storilo: Na intervencijo enega izmed zagovornikov obtoženih je bil proces odložen na 14. t. m. obtožnice zaradi nošenja partizanskih uniform so bile sprevle v arhiv, vsi partizani pa izpuščeni na svobodo: 16 so jih izpuščili okrog poldna, s tem da se nimajo zagovarjati zaradi nobenih obtožb več. Devet, in sicer: Kralj Pavla, Skabar Stanislav, Roncelli, Luciano, Ustolinski Anna, Berbič Mario, Gratton Giovanni, Mameli Romano, Pregel Ladislav in Milik Erazem pa je obtoženih, da se niso pokarili ukazom, ki jih je izdala policija pod oblastjo VU, in da so prekršili proglas št. 2 od 15. septembra 1947 št. 3 ete.

Včeraj ob 9.30 pa sta se pojavila pred sodiščem v civilnih oblekah tovarša Malen Riko in Stubej Danilo, ki sta obtožena, da sta organizirala javno demonstracijo in zborovanje, ki ni bilo pismeno do vojnega, ter da se nista pokorila ukazom izdanim pod oblastjo VU. Z njima je bilo na zatožni klopi še šest tovarišev, in sicer: Scala Lionello, Colla Emil, Zanonni Luciano, Kralj (De Re) Umberto in Perononi Benvenuto, ki so obtoženi, da so se udeležili nedovoljene demonstracije in zborovanja ter da so nosili vojaško uniformo brez dovoljenja.

Takoj po prečitjanju obtožnic se izvor branilec dr. Braun, ki je s svojo razlago o nepristojnosti vo-

jaškega sodišča in o kršenju mirovne pogodbe ter mednarodnega prava napravil na vse navzote zelo velik vtis in spravi predsednika sodišča majorja Baylissa v očitno zadrego.

Vsebinski njegov govor je na kratko sledeč:

Mirovna pogodba z Italijo je stopila v veljavo 16. septembra 1947. Obenem z mirovno pogodbo sta stopila v veljavo tudi stalni in začasni statut STO-ja kot šest in

sedma priloga te pogodbe. Na temelju člena 2. stalnega statuta je dolžnost Varnostnega sveta OZN poskrbeti, da se določbe stalnega statuta spoštujejo, posebno kar se tiče zaščite osnovnih človeških pravic, ki jih naštevata člen 4. tega statuta, in ki se tičejo sodne oblasti (člen 15. stalnega statuta). Na temelju člena 1. začasnega statuta upravljajo Tržaško ozemlje sedaj zavezniške vojaške uprave, a na temelju člena 2. istega statuta se lahko določbe stalnega statuta upo-

rabijo že za časa trajanja začasnega režima, v kolikor niso v nasprotju s mirovno pogodbo in s statutom mira sploh.

Glede na vse navrženo obramba obtoženih ugovarja, da to sodišče nima pravice sojenja vse do tedaj, dokler ne bo Varnostni svet OZN odobril proglasa št. 1 od 15. septembra 1947, katerega mu je generalmajor T. S. Airey predložil v odobritev. Ta proglas namreč odreja, da je prebivalstvo Tržaškega ozemlja podvrženo jurisdikciji bri-

tanski in ameriških vojaških sil. Zato mora Varnostni svet pooblastiti to sodišče, da ono lahko ukine zgoraj omenjene pravice, ki jih stalni statut jamči. Razen tega pa obramba trdi, da bi vodenje procesa proti obtoženim prebivalcem STO-ja predstavljalo kršitev osnovnih načel mednarodnega prava.

Zaradi tega mora prebivalstvo Tržaškega ozemlja soditi edino očitno in neodvisno sodišče.

Major Bayliss je seveda takoj energično izjavil, da je popolnoma neodvisen, kar mu dr. Braun kot osebi ni oporekal, pri tem pa poudaril, da noben vojaški sodnik ne deluje ne more biti neodvisen, kar se je tudi takoj izkazalo, ko je nato major Bayliss sam izjavil, da glede razlage dr. Brauna ne more sam odločiti, ter da se mora posvetovati s svojimi predpostavljanimi, ki bodo glede zahtev obrambe zavzeli dokončno stališče; v isti sapi, pa je izjavil, da svedo to ne zanika njegove neodvisnosti. Dejal je dalje, da je pripravljen odložiti razpravo do 14. t. m. ob 9. uri. Nato je sodišče odredilo, da tovarša Malen Riko in Stubej Danilo na začasno svobodo proti kavci po 500.000 lir za vsakega, ker da je njuna obtožnica težje naravna, a ostalih pet tovarišev proti kavci po 300.000 lir za vsakega zaradi lažje

narave njihovih obtožnic.

S tem je bila včerajšnja prva razprava zaključena.

Danes ob 9. uri pa bo razprava proti zgoraj omenjenim devetim tovarišem zaradi označenih prestopkov. Vse tovariše zagovarjajo pilot dr. Brauna še dr. Kukanja in dr. Baša.

Protest partizanov v Mantovi proti odstavitvi župana

MANTOVA, 8. — V Moli so zaradi odstavitve župana, ki je ljudstvu razdelil žito za skladišče, partizani zasedli občinsko palačo in zahtevali, da župan ostane na svojem mestu. V vas je prišlo veliko število policistov. Predstavniki občinskega sveta so se sestali s policijskimi častniki in nato so se partizani umaknili.

Panama jim dela preglavice

WASHINGTON, 8. — Republikanski senator Knowland je predložil zakonski osnutek, ki določa zgraditev kanala preko Nicaragua. V osnutku zahteva, naj vlada začne takoj pogajanja z Nicaragua za do-

datne dogovore k pogodbi, ki je bila podpisana leta 1914 in ki daje ZDA pravico zgraditve na ozemlju Nicaragua kanala, ki bi šel po strugi reke Icin in po jezeru Nicaragua. Osnutek predvideva tudi pogajanja z vladami republik Costa Rica, San Salvador in Honduras. Končno predvideva osnutek tudi zgraditve obrambnih naprav.

Znano je, da je panamska vlada pred kratkim odklonila obnovitev koncesij ZDA za vojaška oporaba na njenem ozemlju.

Jugoslavija vztraja da se Orlando in Marozza obsodita

BEOGRAD, 8. — V odgovor na izjavo nekoga člana komisije za vojne zločince, ki je izrazil dvom o obveznosti sklepa glede vojnih zločincev Orlando in Marozze, je predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva izjavil: «Jugoslovanska vlada ne bo pristala na nobeno revizijo sklepa, na podlagi katerega je zavezniška komisija postavila Orlando in Marozzo na seznam vojnih zločincev».

IZJAVE NAMESTNIKA ZUNANJEGA MINISTRA FLRJ BADNJEVIČA

DOBRA VOLJA JUGOSLAVIJE za rešitev vprašanja o guvernerju

Italijanska vlada je med kandidati predlagala tudi Južnega Afrikanca, ki se je na mirovni konferenci odkloval po svojem protijugoslovanskem zadržanju

BEOGRAD, 8. (ATI) — Na tiskovni konferenci je namestnik zunanega ministra Badnjevič na vprašanje dopelnika agencije ATI v zvezi s vprašanjem tržaškega guvernerja izjavil:

Jugoslovanska ljudska republika je v želji, da čimprej doseže rešitev o tem vprašanju, po sklepu Varnostnega sveta dala svojemu poslaniku v Rimu navodila, naj začne pogajanja z Italijansko vlado.

Dne 24. decembra 1947 je jugoslovanski poslanik Iveković zaprosil nujen razgovor z zunanjim ministrom Sforzo. Čeprav je bila jasna važnost teh razgovorov, je Sforza prošil jugoslovanskega poslanika, naj se obrne na glavnega tajnika zunanega ministrstva Franzonija.

Sele 26. decembra je Franzoni sprejel Ivekovića. Ob tej priliki je Iveković izrazil Franzoniju seznanj kandidacijo, v katerem so bila imena dr. Bohuslava Ecerja, znanega češkoslovaškega jurista in vodje češkoslovske delegacije pri mednarodnem vojaškem sodišču v Nürnbergu, Georga Brantinga, švedskega senatorja, in Emila Stranza, predsednika norveškega vrhovnega sodišča. Te kandidatke je predlagala jugoslovanska vlada.

Poslanik Iveković je ob tej priliki poudaril, da pripisuje jugoslovanska vlada izredno važnost sporazumni rešitvi tega vprašanja in je zaprosil, naj se čimprej izroči seznam kandidatov, ki jih predlaga Italijanska vlada. Iz odgovora Franzonija je bilo razvidno, da Italijanska vlada ni imela že določene liste kandidatov, in to zaradi tega — kakor izjavljajo — ker da je sklep Varnostnega sveta prišel povsem nepričakovano za Italijansko vlado.

Sele 31. decembra zjutraj je Franzoni sporočil ministrstvu Iveković odgovor Italijanske vlade. Franzoni je izjavil, da so kandidati jugoslovanske vlade nesprejemljivi za Italijansko vlado. Da opravi odklonitev, je izjavil, da Italijanska vlada ne more sprejeti kandidatov iz držav, ki so bile v vojni z Italijo, ter da bi moral biti kandidat državljani nevtralne države; tako je zamočal dejstvo, da je bil v seznamu jugoslovanske vlade tudi švedski senator Branting, ki je državljani države, ki ni bila nikoli v vojni z Italijo.

Jasno je, da je to zadržanje Italijanske vlade nekaj čudno, kajti če bi se sprejelo to stališče, bi bili kandidati vseh držav, ki so bile v vojni s fašistično Italijo, izključeni. Istega dne popoldne je Franzoni sporočil ministrstvu Iveković ime dveh švedskih državljanov, ki ju je predlagala Italijanska vlada. Jugoslovanska vlada ni mogla sprejeti teh kandidatov. Kljub temu pa je v želji, da pride do sporazuma, predlagala dva nova kandidata: Mauriceja Dejana, francoskega poslanika v Pragi, in Pabla Ascarate, bivšega poslanika španske republike v Londonu. Italijanska

vlada je odbila tudi ta dva kandidata in onemogočila sporazumno imenovanje guvernerja.

Zadnji hip, to je 5. januarja, ko je potekel rok, je Franzoni predlagal dva nova kandidata, in sicer španskega državljana ter državljana Južne Afrike, ki se je na mirovni konferenci v Parizu izredno odkloval po svojem protijugoslovanskem zadržanju. Kakor se vidi, je torej Italijanska vlada vedno predlagala kandidata, o katerih je že prej vedela, da so za jugoslovansko vlado nesprejemljivi.

Ves potek razgovorov jasno kaže, da Italijanska vlada ni imela nobene prave želje, da bi ti razgovori dosegli namen.

Zadržanje Italijanske vlade je ponovno povzročilo odgoditev vprašanja o imenovanju tržaškega guvernerja. Jasno je, da odgovarja ta odlog edinele želji in interesom angloameriških imperialistov, ki amatarji Trst ne samo kot svojo morebitno vojaško bazo, pač pa tudi kot orodje, s katerim hočejo preprečiti vzpostavitev odnosov o dobrem sosedstvu med Jugoslavijo in Italijo.

Kako se izgovarja Sforza

V zvezi s pogajanjmi glede tržaškega guvernerja je Italijanski zunanji minister Sforza izjavil, da je jugoslovanska vlada predlagala šest

oseb različne narodnosti. Italijanska vlada pa da se je omejila na državo, ki je v zgodovini dala jamstva nevtralnosti in razumevanja: na švicarsko državo. Dejal je nato, da je Italija predlagala kandidata, ki pripada eni od starih velikih sil, še posebej, ko je Jugoslavija predlagala kandidata, ki je francoski državljani.

O Stalinovem zdravju

Iz Moskve poročajo, da je tja prišel s Finske zdravnik dr. Elis Vergen na povabilo starih znamenitih sovjetskih zdravnikov glede posvetovanja glede nekega primeru raka. Dr. Vergen ne ve za bolnikovo ime, pa tudi če bi znanj vedel, bi ga ne povedal, ker je to njegova poklicna dolžnost.

V tej zvezi javlja AFP iz New Yorka, da izjavljajo tamkajšnji sovjetski krogi, da je vest švicarskega zdravnika glede Stalinovega stanja bolnih možganov. To vest je razširili bivši brazilski poslanik Brandao in še prej trdil, da je Stalin delno paraliziran.

Iz Londona pa javljajo, da je laburistični poslanec Ziliacius to vest zanikal, ker se je 14. oktobra s Stalinom sestal. Agencija AFP javlja, da je v sovjetskih krogih v Londonu izvedela, da je bil Stalin še pred nekaj dnevi na neki predstavi v moskovskem gledališču.

Izjave gen. Gaitherja delegaciji ljudskih organizacij

TRST, 8. — Danes predpoldne je gen. Gaither povabil delegacijo, ki jo je vodil odv. Pogassi in ki jo sestavljajo prof. Ferlan za SIAU, Vojsmr za Enotne sindikate in Ukumar za Zvezo primorskih partizanov, s katero je bil sklopil v stik prejšnji ponedeljek, da poda nekaj pismenih izjav, ki jih tu na kratko poenostavimo.

S predpostavko, da si je že v ponedeljek pridržal, da bo z idejo preuči, je ugotovil, da o d-legati namesto da bi čakal njegov odgovor, raje proglasil splošno stavo, za katero nosi odgovornost. Gen. Gaither je nato zahteval, da delegati niso hoteli vzet na znanje dogodkov kot takih, v kolikor aretirani niso bili izročeni zavezniškemu vojaškemu sodišču samo zato, ker so nosili uniformo, pač pa tudi zato, ker so se udeležili nedovoljenih srečanj. Jasno je, da so partizani vredni spoštovanja, toda — po mnenju gen. Gaitherja — so predstavniki demokratičnih organizacij hoteli izrabiti nastali položaj za politične namene. Pri preiskavi se je ugotovilo, da se je pet od teh partizanov v uniformi udeležilo nedovoljenih poverk in so bili zato izro-

čeni zavezniškemu vojaškemu sodišču.

General Gaither je dalje trdil, da ostali, ki so bili aretirani, ker so nosili uniformo, ne bodo sojeni in bodo izpuščeni na svobodo.

Ostane torej proces proti petim partizanom, ki razen tega, da so bili v uniformi, so se baje udeležili tudi nedovoljene manifestacije. Kar se tiče trditve, je nadaljeval gen. Gaither — ki mu jo je včas list pripisal na podlagi katere povratnik iz vojne v ZDA lahko nosijo uniformo do smrti, ta ne odgovarja resnici, v kolikor je on pojasnil, da se to lahko zgodi samo ob določeni priložnosti.

Vse zadržanje organizacij, ki jih delegati predstavljajo, je — po izjavah generala Gaitherja — usmerjeno k politiki diskreditiranja vojaške uprave, ne samo na Tržaškem ozemlju, pač pa tudi v ino-

SEJA PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE FLRJ

Od Triglava do Črnega morja si ljudstvo samo vlada

Kardeljevo poročilo o prijateljskih pogodbah z Madžarsko, Bolgarijo in Romunijo - Reorganizacija zvezne vlade

BEOGRAD, 8. — Podpredsednik vlade Kardelj je prezidiju zvezne ljudske skupščine poročal o sklenitvi prijateljskih pogodb z Romunijo, Bolgarijo in Madžarsko. Poudaril je, da se te pogodbe uspeh velikih sprememb zadnjih let na Balkanu, ko so ljudske sile zmogle in se otrele kapitalističnega izkoriščanja ter ekspanzionističnih načrtov imperializma. To se je zgodilo povsod razen v Grčiji, ki je še vedno žrtve imperializma, čeprav se je toliko borila proti fašizmu. Tega so krivi anglo-ameriški imperialisti, ki hočejo napraviti iz Grčije odskočno desko za svoje prodiranje na Balkan. Nadaljeval je:

«Danes imajo narodi od Triglava do Črnega morja oblast v svojih rokah in so med seboj povezani s tesnimi prijateljskimi vezmi.»

Končno je minister Kardelj poudaril ogromen pomen teh pogodb za varnost balkanskih in podonavskih narodov za mir v vsej Evropi, za demokratično in na preprek človeštva.

Spremembe v vladi FLRJ

Na današnji seji prezidija ljudske skupščine FLRJ je bila sklenjena reorganizacija vlade na predlog maršala Tita, a na temelju čl. 74. jugoslovanske ustave. Vzrok spremembe je potreba osredotočenja vse sile za izgradnjo gospodarstva. Namesto dosedanjega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo se ustanovi dva ločena ministri. Namesto dosedanjega ministrstva za industrijo se ustanovi ministrstvo za lahko industrijo in ministrstvo za težko industrijo.

Novoimenovani ministri so sledeči:

lahka industrija: Andrija Hebrang;
kmetijstvo: Stambolič;
gozdarstvo: Cubrilović;
trgovina: Jakob Blažević;
mornarica: Vinko Krstulović;
delo: J. Arsov;
prosta: Zaim Sarđa;
brez portfelja: dr. Pavle Grigorij;
predsednik planske komisije: Boris Kidrič.

Ministra Neštorov in Marušić izpadeta iz vlade.

Marshall se boji „spremembe“ v Evropi

WASHINGTON, 8. — Zunanji minister Marshall je v komisiji za zunanje politične zadeve poročal o ameriškem načrtu za gospodarsko obnovo Evrope in zahteval od kongresa odobritev kredita v znesku 6 milijard in 800 milijonov dolarjev za prihodnjih 15 mesecev. Marshall je straši senatore s tako imenovano ekspanzivnostjo sovjetske politike, ki si je upala odkloniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na svetu in da zaradi tega lahko uspejo v svojem načrtu za obnovo Evrope. Pri tem je Marshall podpiral svoj predlog z nadaljnjimi stališči, da je v številnih pokrajinah sveta danes več vojn, kakor jih je bilo v času zadnje svetovne vojne, in da imajo vsi ti boji namen, spremeniti Evrolanjanje pri izvedbi Marshallovega načrta. Poudarjal je, da so ZDA vsaj gospodarsko ena najmočnejših držav na

Delegacija rajona Koper pri polk. Gardnerju

V soboto je delegacija delavcev koprškega rajona nesla anglo-ameriški okupacijski oblasti v Trst protestno resolucijo zaradi nekonstitivnega sodnega postopka proti tovaršni Bruni D'Esteju. V resoluciji zahteva ljudstvo porskega rajona takojšnjo izpustitev tovaršni D'Esteja. Poleg tega ljudstvo zahteva od anglo-ameriške vojaške uprave takojšnji odgovor.

Delegacija je šla najprej na sedež bivše prefekturo, kjer se je srečala tudi z različnimi drugimi delegacijami iz Trsta, ki so prišle na prefekturo z istim namenom. Delegacija se moralno nastopila pravomarno pot. Iz prefekturo so jih poslali v Ljudski dom, od tu na urad za javna dela, od tod na bivešo županovstvo z odkritim namenom, da bi se delegacije navlekale in se opovedale nalogi.

Končno so delegacije je doslej sprejem pri polkovniku Gardnerju, ki jim je, ko je ne napel poslušati njihove zahteve, odgovoril, da bo anglo-ameriška vojaška uprava dala glede tega odgovor vojaški upravi. JA, ki je tudi s svoje strani se zahtevala pojasnila in odgovor v istem smislu.

Slovinci v okolici so nevarni?

Dejstvo je, da so naše okolice vasi naravnost preplavljene s policaji. Vprašanje pa je, ali smo Slovenci res tako nevarni, da so poslali toliko policajev, ki bi zadostovali ne samo za eno vas, temveč za cel okraj. Na vsak način pa je jasno, da niti pod Avstrijo niti pod Italijo nismo imeli tako velikega števila čuvarjev reda.

Vsi ti četniki zelo radi govorijo in celo povpijajo. Najraje zasedajo eno poslopja, ki so last ljudstva in ki jih ljudstvo rabi za svoje potrebe. Tako so v Boljuni izgnali iz stanovanja družino, katere hiša je bila porušena od bomb. Ker je bil v isti hiši sedež naših organizacij, je jasno, da so hoteli s tem onemogočiti delovanje antifašistične organizacije. Ti četniki se obnašajo kot so se obnašali italijanski fašisti in kasneje SS-ovci. Seveda, gospodje četniki, tepete in zapirajte nas, antifašiste, Slovence kakor Italijane. Poznamo tudi, od kod prihajajo ukazi. Toda če vi ne bi bili fašisti, ne bi bili najmanj ališisti kakim gospodarjem.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

ZA TRZASKO OZEMLJE

Uprava SNG sporoča, da kupljene vstopnice za sinočno predstavo KRALJ NA BETAJNOVI, ki je bila zaradi splošne stavke odpovedana, veljajo za predstavo, ki bo 16. januarja ob 20. uri, v KINU OB MORJU

FIZIKULTURA

Smučarji, beli vlak vas pričakuje

18. t.m. bo krenil iz Trsta v Bohinj drugi „beli vlak“. Smučarski zbor na Črnom vrhu prelazen na 25. t.m.

Zimskosportni odsek ZDTV razpisuje za letni turnir v smučanju. Na predložitve najkasneje do 14. t.m. v petih izdanih seznamu udeležencev smučarskega teleta z belim vlakom v Bohinjsko Bistrico - Bohinj, ki bo v nedeljo 18. t.m. z odhodom iz Trsta (Campu Marzio) ob 4.30 ter z odhodom iz Bohinjske Bistrice istega dne ob 18.00. Cena vožnje je 800 lit. Prijave sprejema Adria Express, ul. Fabio Severo.

Smučarji in ljubitelji narave, privlačje se pravosodno, da vam ne bo kasneje žal. Krasni smučarski tereni vas čakajo. Bohinjski vas bo v svoji zimski obleki zadnji in zadostni.

Nov turnir v odbojki

V nedeljo 18. t.m. se bo začel v okviru ZDTV nov turnir odbojke, kjer bodo sodelovale nove ekipe. Zmagovalec teh se bo srečal z zmagovateljem pokala ZDTV, to je s S. K. Tiskarjev.

Telovadne priprave za 1. maj

Danes bodo telovadniki tečaj za voditelje prvomajskih vaj v Novi vasi, Novem gradu, Kopru in Izoli in bodo trajali od 9 do 12 ur od 13 do 16 ure.

Pionirski prvomajske vaje

Za letošnje nastope so pionirji razdeljena na dva oddelka; mlađeje od 10 do 16 let in starejše od 10 do 16 let. Pri mladših bodo pionički in pionirke imeli skupni nastop, medtem ko bodo starejši imeli ravno tako skupni nastop samo, da bodo pionirke drugače izvajali kot pioničke. Seveda bodo vaje za one od 10 do 14 let precej težje, zato moramo takoj na delo.

Voditelji in voditeljice! Naučite se vaj! Vredne ure so vsako sredo od 15 do 17 ur v kulturnem krožku „Kraljice“ (Dom pristanških delavcev). Da omogočimo obisk tečajev tudi voditeljem, ki med tednom nimajo časa, bomo začeli s vadbo tudi od nedeljav in sicer ob 9 do 10 ure za pioničke od 6 do 10 let in od 10 do 11 ure za starejše. Prva vadba bo v nedeljo 11. t.m. z začetkom ob 9. uri v Domu pristanških delavcev.

Delovanje odsekov ZDTV za leto 1948

Zimskosportni odsek

24.-25. januarja - Gostje na mednarodnih tekmah v Ljubljani. 31. januarja-1. februarja - Gostje na mednarodnih tekmah na Livku. 7.-8. tekme stalet za prvenstvo Trzasko ozemlja. 14. Prvenstvo Trzasko ozemlja v smuku, teku in skokih. 21.-22. sodelovanje (kot gostje) na mednarodnih ženskih tekmah v Čeju in na mednarodnih tekmah klasične kombinacije, 23.

TRZASKI DNEVNIK

POTEK SPLOŠNE PROTESTNE STAVKE

STAVKOKAZI S POMOČJO POLICIJE NISO USPILI S SVOJIMI RAZBIJAŠKIMI NAMENI

Generalna stavka, ki jo je proglasil izvršni odbor Enotnih sindikatov, ker so vojaške in policijske oblasti aretirale in stavile pred vojaško sodišče 30 partizanov, je popolnoma uspešna.

Ta je ena izmed velikih zmag delavskega razreda, ki kaže na enotnost in strnjnost delavskih množic in povezanost delavcev z edino borbeno in demokratično organizacijo, ki jo predstavljajo Enotni sindikati. Pozivu izvršnega odbora se pa niso odzvali le delavci, ki so člani Enotnih sindikatov, marveč tudi vsi oni, ki so izven naših organizacij, pa obsojajo takšno postopanje vojaške uprave.

Ze od nedelje se je opazilo med delavci nezadovoljstvo in ogroženje nad provokacijami od strani civilne policije. «Danes so pred sodiščem partizani, jutri bodo Enotni sindikati», so govorili delavci med seboj. Delavci so stopili v stavko z zavestjo, da branijo svoje najpomembnejše demokratične pravice in pridobitve narodno-osvobodilne borbe, pa tudi demokratična stremjenja ljudstva na tem ozemlju.

V teku noči so iste roke, ki so v času osvobodilne borbe pisale po trzaskih hišah in ulicah parole »Zivi partizani!«, tudi danes pisale po zidovih parol, ki so govorile Trzascem in vojaškim oblastem kaj mihi zavedno trzasko ljudstvo. Na vse zgodaj pa so se zbrale zavedne trzasko žene pred Koronej in protestirale proti vojaškim oblastem, ki na ta način sodi svoje večerjane zaveznike. Policija je aretirala tri tovarišice: Delost Josipino, Frančič Darinko in Podgorin Marjo. Ostale pa so civilni policisti razganjali in tu pa tam je padla celo beseda »ciavos«.

V delavcih in obratih je delo stalo. V večjih in srednjih industrijskih podjetjih je bila stavka popolna, razen nekaj posrednih primerov stavkavkazov, ki vselej kričijo enotnost delavskega razreda, kadar branijo delavci svoje pravice. V čistilnici »Aquila« je bilo delo ustavljeno; stavke so se udeležili člani Delavskega zbornice. V »ILVA« so delavci ustavili stroje in odšli iz tovarne, kljub temu da je vodstvo poskušalo s silo privesti nanje, da bi nadaljevali z delom. V ladjedelnici Sv. Marka so bili navzoči le oni čuvaji, katere so delavci pooblastili, da varujejo stroje. Prav tako so se stodoletno udeležili stavke pristanški delavci. V FMSA-a, tovarni Dreher, v mizararskih podjetjih Frandoli, Tosear, Zerjal, De Toni in Pangao ni prišel na delo nihče. Tudi v tovarni testenine (Pasticificio trisleno) in v tovarni Mulich, v podjetjih

Zucculini in Dilli je delo stalo. V Miljah je bil ustavljen obrat v vseh tovarnah in ladjedelnicih.

Značilno je, da je civilna policija z vsemi silami skušala preprečiti stavko in da so posamezni civilni policisti nagovarjali delavce, naj grejo na delo. Pri tramvajskih uslužbencah pa je civilna policija postopala s terorjem, samo da bi vzpostavila obrat cestne železnice. Do 9. ure ni vozil noben tramvaj in prav zaradi tega je skušala policija vati, da bi dala Trstu normalni videz. Dogajalo se je celo, da so policisti sami vlekli iz remize v ul. Margherita tramvajske vozeve. Po 9. uri so začeli voziti nekateri tramvaj, in sicer zadržani od civilne policije. Na poziv Enotnih sindikatov so tudi v delavcih Asegat-a odgovorili delavci s stavko.

Kljub temu da se pri zaveznikih politiko govori o demokraciji in svobodi, ki jo ušiva vseh posameznik niso dovolili, da bi se kdor koli izmislil njihovih uradnikov udeležiti stavke.

Stavka je potekala v popolnem redu in je pokazala visoko discipliniranost delavskega razreda.

Razprava proti Besednjaku in tovarišem

Sodišču ne diši predlog obrambe da bi uradno vprašali vlado FLRJ o nalogah narodne zaščite med osvobodilno borbo

Kot je bilo že javljeno, se je večer pred rednim poročnim sodišču začela sodna razprava proti članom narodne zaščite, Zarku Besednjaku in ostalim. Najprej je predsednik sodišča dr. P. B. B. prebral prvi del obtožnice, ki obtožuje načelnika kriminalnega oddelka ljudske zaščite na Opčinah in člana zaščite Vidvalja Borisa, da sta skupno z ostalimi člani, in sicer s Soskem Erminjem, Petrom Vidvaljem, Ludvikom Škabarjem in Puricem Mirslavom kriva smrti treh mladičev, ki so tekmovali skupno z SS-ovci med drugim tudi nasilno vrel Škabarju pristi. Ker so mladičniki ta dejanja pred ljudskim sodiščem v Velikem Ropnu, ki jih je sodilo, priznali, jih je to obsodilo na smrt. Smrtna obsodba je bila res izvršena in njihova trupla so nato vrgli v krasko jama (fojbo). Drugi del obtožnice nasilno odvzeli ljudem, za kar jih je ljudsko sodišče v Velikem Ropnu po osvoboditvi obsodilo na smrt. Za drugi del obtožnice se je do delo izkazalo, da bo obtoženi aretiranci zamo strazili in nič drugega. Razprava se nadaljuje danes jutraj. Dasi razpravi prisostuje veliko število občinstva se ta nemoteno nadaljuje v mirnem ozračju brez kakršnih medklavov.

Po tem sklepu sodišča se je začelo zasliševanje vsakega obtoženca posebej, ki se je končalo ob sedmih zvečer. Iz teh zasliševanj je razvidno, da so bili vsi obtoženi partizani, ki so po osvoboditvi poslali člani narodne zaščite, in sicer kriminalnega oddelka, pod poveljstvom Besednjaka. Glede prvega dela obtožbe se je izkazalo, da so mladičniki med vojno, poleg dveh grašičev, tudi verski drugi nasilno odvzeli ljudem, za kar jih je ljudsko sodišče v Velikem Ropnu po osvoboditvi obsodilo na smrt. Za drugi del obtožnice se je do delo izkazalo, da bo obtoženi aretiranci zamo strazili in nič drugega. Razprava se nadaljuje danes jutraj. Dasi razpravi prisostuje veliko število občinstva se ta nemoteno nadaljuje v mirnem ozračju brez kakršnih medklavov.

Konferenca g. Sommerja Kruh se bo podražil

Včeraj je imel g. Sommer, članek za ameriško poročilo v Trstu, tiskovno konferenco. Najprej je povedal, da se bo kruh podražil, in sicer od 44 na 48 lit za kg. Delal je tudi, da bodo v naslednjih mesecih vsi obroki zvišali, za 451 kelorij, tako da bo znašal obrok 1478 kelorij na mesec. V naslednjih mesecih bodo dejali po 1 kg dodatka moke na mesec, kar so se dajali poslednje mesce. Obrok masti bodo zvišali od 400 na 800 gr na mesec, sladkorja pa od 300 na 600 gr na mesec. Naslednje tri mesece bodo dajali tudi po 1 kg risa, kasneje pa, če zmanjka r. po 1 kg posušen zelenjav. Dal bodo tudi po pol kilograma mleka na mesec. Cena novih žvil bo 402 liri na mesec.

Poleg tega dobre ta mesec otroci do 4. let po kilogramu piškotov, otroci od 4 do 9 leta pa črt kg piškotov. Otrokom do 4. let bodo dali tudi 1 kg glutiniranih testenin, otrokom od 4 do 9 let pa po kg istih testenin. Do sedaj so porabili za to pomoč 9 milijonov dolarjev, sedanje zaloge pa zadošujejo do maja meseca. Nato je g. Sommer povedal, da bo od izkupička tega bogata dal 300 milijonov lir za kritje deficita v trzaskih bolnicah od 15. septembra 1947 do 15. marca 1948.

Grčijo se sgražajo nad nasiljem, ljubitelji vojnih bas v petih delih sveta obsojajo osvajaletne tendence, gospodari sužnjem zigosaj na olem. Ti ljudje lahko praznujejo zmago nad Nemčijo. Ne bom zadaj omenjal, kako so se vojskovodji in kako so zmagali. Toda prav zares se jim ne spodobi praznovati zmago nad fašizmom: je vro, o kateri v hiši Lincolnevi privrženci ne kaže govoriti.

Novinarji »Combates« vdrajo svoje čitatelje, ko trdijo, da mi zavijamo in odklanjamo vse, kar prihaja z Zapada. Ne smemo preklepati pred Shakspearom ali pred Rembrandtom, — takim se lahko pokloniš še tako nize, pa poklon ne bo ponižal tistega, ki se klanja. Mi pa se nečemo klanjati niti najslajnejšim ameriškim realizem prahu. Mi ne zavijamo sešalec prahu, tudi mi jih se silo izdelujemo, nismo pa pripravljati obtoževati jih. Mi vemo, da na Zapadu ni nobena »čedpade kulture«: tam je buržoasno barbarstvo in kultura narodov. Mi vemo, da je vse veliko, vse živo na Zapadu na naši strani. Mi smo ponosni na kulturne pridobitve naših prijateljev v Franciji, Angliji, Ameriki in drugih deželah.

Nasa družba je stara šele trideset let, in ta leta so bila težka: večkrat smo morali, s orožjem v rokah braniti neodvisnost republike. V tako kratkem zgodovinskem roku smo dali človeštvu marsikaj. Zapadni znanstveniki dobro poznajo dela velikih sovjetskih učenjakov, zapadni čitatelji boro knjige sovjetskih pisateljev, in ni dežele, kjer bi ljudje ne gl'dali sovjetskih filmov. Nasa znanost, nasa literatura, nasa glasba blagodejno vplivajo na znanstveniki in umetnike Zapada. Toda najbližnejši prispevek k svetovni kulturi je sam obstanek sovjetske države: ta obstanek je izpremenil duhovno podnbo soča.

Theodore Dreiser se je poleti 1945, malo pred svojo smrtjo, obrnil na Williama Fostera, aseterarja ameriške komunistične partije, s pismom. Pisatelj — takrat mu je bilo štiri in sedemdeset let — je prosil za sprejem in partijo: »Moja prošnja je sad mojega davnega prepričanja, ki se je s leti poglobilo in oleripilo.« (Se nadaljuje)

Včeraj so se gospodje svetniki konskega sveta zbrali v deželni palači k svoji prvi letošnji seji. Po odobritvi zapisnika zadnje seje se je takoj dvignil svetnik Bracoi in čital brzojavko De Gaperiju, v kateri mu conski svet čestita ob promulgaciji nove ustave. Večina svetnikov je brzojavko s ploskanjem odobrila in tako se enkrat izrazila svojo privržnost »materji Italiji«.

Po temu uvodu je predsednik čital več pism, naslovljenih na svet. V enem izmed njih obvešča ACEGAT, da ne more sprejeti predloga o zgraditvi tramvajske čakalnice na Oberdanovem trgu, ker bi stala preko milijon lir. Po tem so precej dolgo rčetal ob nekem pismu, ki predlaga zgraditev monumentalnega stopnišča v bližini rimskega gledališča, pod jezuiti. Zlasti se je živo zavzemala za to gđ. Monti.

Precej dolgo so razpravljali o mesečnem prispevku, ki bi ga morala plačati mestna občina od VU ustanovljenemu »Ente Teatros«. Ker je ta ustanova močno pasivna, bi moral znašati ta mesečni prispevek 5 milijonov. Svetnik Pincerle je poudaril, da je gledališče Verdi zaradi visokih cen dostopno le zelo najhujemu številu Trzascanov in je predlagal, da naj se odobri prispevek pod pogojem, da se uprava gledališča obveže dati po eno predstavo vsakega dela po zelo znižanih cenah. Pri tej priliki je svetnik Suban izjavil, da se tudi z gledališkimi listki uganja črna borba in je dostikrat treba plačati dvojno in tri- ali celo štirikratno ceno za te itak drage vstopnice. Nekdo izmed svetnikov je predlagal, naj bi VU, ki je prikladal to gledališko ustanovo v življenje, prispevala s svojo podporo, da bi omogočila ljudske predstave po znižanih cenah. Končno so se dogovorili, da vrnejo predlog občini s priporočilom, naj ga zopet predloži a spremembo, ki jo je predlagal svetnik Pincerle.

Ob koncu se je še enkrat oglašal svetnik Suban, ki je govoril o stanovanjski krizi v Trstu. Rekel je, da je napravil od 400 do 500 obiskov pri revnih ljudeh, ki morajo živeti v pravih luknjah v podstrešjih in kleteh. Omenil je, da mnogi izmed onih, ki so dobili v dar poštvo od Švicarskega Rdečega kri-

žastnika, ki zasebne stranke. Točilec dr. Battigi pa je vseeno priznal, da je bila tedaj narodna zaščita postavljena za javno varnost in da je zato bila tedaj javno-pravni okraj. Glede tega ali naj bi se te razprave vrstile, naj pa odločijo občini s dogovorili, da vrnejo predlog občini s priporočilom, naj ga zopet predloži a spremembo, ki jo je predlagal svetnik Pincerle.

Ob koncu se je še enkrat oglašal svetnik Suban, ki je govoril o stanovanjski krizi v Trstu. Rekel je, da je napravil od 400 do 500 obiskov pri revnih ljudeh, ki morajo živeti v pravih luknjah v podstrešjih in kleteh. Omenil je, da mnogi izmed onih, ki so dobili v dar poštvo od Švicarskega Rdečega kri-

Solidarno s trzaskimi delavci in demokratičnim ljudstvom je tudi prebivalstvo v Škofljah napovedalo večerjavo stavko v protest zaradi procesa proti partizanom. Policija pa to ni bilo všeč in zato je iskala vzroka, da bi intervenirala. Okrog 14. ure je res aretirala 34-letnega Hrvatina Narcisa pol pretvezo, da je hodil po gostinah in trgovinah in zahteval, da jih morajo lastniki zapreti. Približno dve uri po aretaciji se je zbral pred sedežem civilne policije več sto ljudi, ki so zahtevali, da policija izpusti zaprtega tovaršila. Policija pa je v odgovor navajala in množico in na njej lasten način razpršila zbrano ljudstvo.

Pri tej svoji »operaciji« je aretirala še dve osebi in sicer 32-letnega Albina Guglielma iz Škofij 133 in 25letnega Božeglava Domnika iz koprake okolice.

Tov. Donca je orisal agitacijski razvoj, ožigosal posopanje delodajalcev cer delo Delavske zbornice. V tej agitaciji morajo dati mladci vse svoj doprinos v nobli skupno z vsemi delavci za izboljšanje življenjskih pogojev in prirejenje najosnovnejših njihovih pravic.

Na filebus so streljali

Včeraj zvečer okrog 19. ure so neznanci oddali en strel na avtobus linije »B« in sicer v ul. Fabio Severo na višini umobolnice pri Sv. Ivanu. Strel je zadel v steklo pri oknu in ga razbil. Policaji, ki so tak oboroženo spremstvo bili v vozu, so odgovorili s streljanjem in odšli v temo kar 25 strelcov. Pri incidentu ni bilo ranjenih in tudi ne aretiranih, ker napadalec niso mogli izslediti.

Mladina skupno z delavci v borbi za najosnovnejše pravice

V torej dokaj poznem je bil v Tovarni strojev sešatek, ki se ga je udeležilo okrog 200 mladincev. Sešatek je sklicala mladinska komisija Enotnih sindikatov. Sešatek je prisostvoval tudi več starejših delavcev.

Cez malo časa sta res prišli kar dve »Emergenze«, pa tudi policajev so je polastila panika. Ostali so v primerni razdalji od kovčega in... telefonični priborilec min, da prišljedi pomagat. Končno so našli tisti t. može, ki so ob napetem pričakovanju stanovevale in trzasko oborožene sila odprli kovčeg in potegnili iz njega — perilo, ki ga je tam pozabil morda raztresen naznanec.

Ob tem pogledu se je vsem odvalil kamen od srca in v hišo se je zopet povrnil mir.

Tobak so mu zaplenili

Včeraj je pristanška policija ustavila nekoga Dominika De Grassija, ki je imel pri sebi skoro tri kg predelane inozemske tolake. Policija mu je tobak zaplenila in njega samega pa prijavila sodišču zaradi tihotapstva.

Angleški leep povozil dva delavca

Prejšnji dan je nek angleški leep povozil v bližini čistilnice Gaslini v Zaviljah dva delavca. Prvi, Franc Morca, 34 let star in bivšoj v ul. Sotteraneri 1, je dobil laže praske in bo v dveh dneh zopet dober. Manj srečen je bil njegov tovariš, 55 letni Krivičel Franc in ul. Pieta 12, ki ima večje poškodbe na roki,

Stanovanjska kriza prodrla v conski svet

«Ente Teatros» pasiven — Kako je z ljudskimi predstavami v Verdiju? — Po vsem svetu se obnavlja in zida v Trstu pa... predlogi za monumentalno stopnišče

Včeraj so se gospodje svetniki konskega sveta zbrali v deželni palači k svoji prvi letošnji seji. Po odobritvi zapisnika zadnje seje se je takoj dvignil svetnik Bracoi in čital brzojavko De Gaperiju, v kateri mu conski svet čestita ob promulgaciji nove ustave. Večina svetnikov je brzojavko s ploskanjem odobrila in tako se enkrat izrazila svojo privržnost »materji Italiji«.

Po temu uvodu je predsednik čital več pism, naslovljenih na svet. V enem izmed njih obvešča ACEGAT, da ne more sprejeti predloga o zgraditvi tramvajske čakalnice na Oberdanovem trgu, ker bi stala preko milijon lir. Po tem so precej dolgo rčetal ob nekem pismu, ki predlaga zgraditev monumentalnega stopnišča v bližini rimskega gledališča, pod jezuiti. Zlasti se je živo zavzemala za to gđ. Monti.

Precej dolgo so razpravljali o mesečnem prispevku, ki bi ga morala plačati mestna občina od VU ustanovljenemu »Ente Teatros«. Ker je ta ustanova močno pasivna, bi moral znašati ta mesečni prispevek 5 milijonov. Svetnik Pincerle je poudaril, da je gledališče Verdi zaradi visokih cen dostopno le zelo najhujemu številu Trzascanov in je predlagal, da naj se odobri prispevek pod pogojem, da se uprava gledališča obveže dati po eno predstavo vsakega dela po zelo znižanih cenah. Pri tej priliki je svetnik Suban izjavil, da se tudi z gledališkimi listki uganja črna borba in je dostikrat treba plačati dvojno in tri- ali celo štirikratno ceno za te itak drage vstopnice. Nekdo izmed svetnikov je predlagal, naj bi VU, ki je prikladal to gledališko ustanovo v življenje, prispevala s svojo podporo, da bi omogočila ljudske predstave po znižanih cenah. Končno so se dogovorili, da vrnejo predlog občini s priporočilom, naj ga zopet predloži a spremembo, ki jo je predlagal svetnik Pincerle.

Ob koncu se je še enkrat oglašal svetnik Suban, ki je govoril o stanovanjski krizi v Trstu. Rekel je, da je napravil od 400 do 500 obiskov pri revnih ljudeh, ki morajo živeti v pravih luknjah v podstrešjih in kleteh. Omenil je, da mnogi izmed onih, ki so dobili v dar poštvo od Švicarskega Rdečega kri-

Solidarno s trzaskimi delavci in demokratičnim ljudstvom je tudi prebivalstvo v Škofljah napovedalo večerjavo stavko v protest zaradi procesa proti partizanom. Policija pa to ni bilo všeč in zato je iskala vzroka, da bi intervenirala. Okrog 14. ure je res aretirala 34-letnega Hrvatina Narcisa pol pretvezo, da je hodil po gostinah in trgovinah in zahteval, da jih morajo lastniki zapreti. Približno dve uri po aretaciji se je zbral pred sedežem civilne policije več sto ljudi, ki so zahtevali, da policija izpusti zaprtega tovaršila. Policija pa je v odgovor navajala in množico in na njej lasten način razpršila zbrano ljudstvo.

Pri tej svoji »operaciji« je aretirala še dve osebi in sicer 32-letnega Albina Guglielma iz Škofij 133 in 25letnega Božeglava Domnika iz koprake okolice.

Tov. Donca je orisal agitacijski razvoj, ožigosal posopanje delodajalcev cer delo Delavske zbornice. V tej agitaciji morajo dati mladci vse svoj doprinos v nobli skupno z vsemi delavci za izboljšanje življenjskih pogojev in prirejenje najosnovnejših njihovih pravic.

Na filebus so streljali

Včeraj zvečer okrog 19. ure so neznanci oddali en strel na avtobus linije »B« in sicer v ul. Fabio Severo na višini umobolnice pri Sv. Ivanu. Strel je zadel v steklo pri oknu in ga razbil. Policaji, ki so tak oboroženo spremstvo bili v vozu, so odgovorili s streljanjem in odšli v temo kar 25 strelcov. Pri incidentu ni bilo ranjenih in tudi ne aretiranih, ker napadalec niso mogli izslediti.

Mladina skupno z delavci v borbi za najosnovnejše pravice

V torej dokaj poznem je bil v Tovarni strojev sešatek, ki se ga je udeležilo okrog 200 mladincev. Sešatek je sklicala mladinska komisija Enotnih sindikatov. Sešatek je prisostvoval tudi več starejših delavcev.

Cez malo časa sta res prišli kar dve »Emergenze«, pa tudi policajev so je polastila panika. Ostali so v primerni razdalji od kovčega in... telefonični priborilec min, da prišljedi pomagat. Končno so našli tisti t. može, ki so ob napetem pričakovanju stanovevale in trzasko oborožene sila odprli kovčeg in potegnili iz njega — perilo, ki ga je tam pozabil morda raztresen naznanec.

Ob tem pogledu se je vsem odvalil kamen od srca in v hišo se je zopet povrnil mir.

Tobak so mu zaplenili

Včeraj je pristanška policija ustavila nekoga Dominika De Grassija, ki je imel pri sebi skoro tri kg predelane inozemske tolake. Policija mu je tobak zaplenila in njega samega pa prijavila sodišču zaradi tihotapstva.

Angleški leep povozil dva delavca

Prejšnji dan je nek angleški leep povozil v bližini čistilnice Gaslini v Zaviljah dva delavca. Prvi, Franc Morca, 34 let star in bivšoj v ul. Sotteraneri 1, je dobil laže praske in bo v dveh dneh zopet dober. Manj srečen je bil njegov tovariš, 55 letni Krivičel Franc in ul. Pieta 12, ki ima večje poškodbe na roki,

že, ga nimajo kam postaviti. Zato je pozval svet, da bi se energično zavezal za to, da se tudi v Trstu resno prične z obnovo in gradnjo novih hiš. Predvsem je treba polskati denar za gradnjo. Subanov predlog je takoj podprli tudi g. Pincerle, ki je na ugovorjanje gđ. Monti, češ da ni za gradnjo potrebnega materiala in predvsem šip, odgovoril, da je bilo dovolj cementa in železa za gradnjo predorov, ki niso nujno potrebni. Poudaril je tudi, da se gradi in obnavlja po vsem svetu, le v Trstu veda skoro popoln zastoj. Primerjal je Trst s Tržičem, kjer se je sorazmerno več gradilo.

Gđ. Monti in nekateri drugi svetniki pa so še vedno ugovarjali, da eni vrednoto zanimati se za to vprašanje, ker itak ne bi n.č. dosegli. Ob zaključku so sklenili, da bo treba na podlagi ukaza 31 VU prišlihi hišne lastnike, da prispevajo polovico stroškov za obnovo svojih poškodovanih hiš.

Po dolgem času so torej tudi nekateri conski svetniki prišli z lune na zemljo in ugotovili v stanovanjskem vprašanju to, kar smo mi že neštetokrat poudarili v našem časopisu. Obnova je nujno potrebna in tudi: močnega, če se bodo odgovorni krivi zgnanili. Upamo, da bo ostalo samo pri lepih besedah ter da se bodo poleg svetnikov Subana in Pincerle tudi ostali gospodje vrnili na zemljo. Pa ne moramo v Rim, kamor jih tako vleče z g. Braceljem na čelu, ampak tu v Trstu, kjer je nešteto problemov, ki čakajo nujne rešitve.

Pomožni fond za brezposelne in upokojenke

Odelek za delo VU je pristal na ustanovitve pomožnega fonda za brezposelne in upokojenke, za katerega bodo prispevali ameriška mislija, delodajalci in delavci. Imenovani odelek pošilja sedaj pisma, s katerimi vabi k sodelovanju za ustanovitve vzporeditvenega odbora naslednje organizacije: Enotne sindikate, trzasko občino, vojaško upravo, Delavsko zbornico, trgovsko zbornico, inšpektorat INPS, trzasko področje, in misljo ZDA za podporo v tujini. Prvi sešatek tega odbora bo danes 9. t.m. v devonem uradu VU na trgu Oberdan.

Policija tudi v Škofljah „na delu“

Tov. Donca je orisal agitacijski razvoj, ožigosal posopanje delodajalcev cer delo Delavske zbornice. V tej agitaciji morajo dati mladci vse svoj doprinos v nobli skupno z vsemi delavci za izboljšanje življenjskih pogojev in prirejenje najosnovnejših njihovih pravic.

Na filebus so streljali

Včeraj zvečer okrog 19. ure so neznanci oddali en strel na avtobus linije »B« in sicer v ul. Fabio Severo na višini umobolnice pri Sv. Ivanu. Strel je zadel v steklo pri oknu in ga razbil. Policaji, ki so tak oboroženo spremstvo bili v vozu, so odgovorili s streljanjem in odšli v temo kar 25 strelcov. Pri incidentu ni bilo ranjenih in tudi ne aretiranih, ker napadalec niso mogli izslediti.

Mladina